

Jeremia på en halvtime

Om du leser disse følgende avsnittene, vil du få helheten og sammenhengen i Jeremia på en halvtime. Boken er stor og omfattende, men her vil du få høydepunktene og de viktigste avsnittene og versene. Kanskje du også her vil finne ord som har noe å fortelle deg i Norge i 2022, i ditt liv?

- 1,1-19
- 7,1-8,3
- 13,1-27
- 25,1-14
- 27,1-8
- 28,1-17
- 31,1-40
- 38,1-28
- 39,1-14

Fakta om Jeremias bok

Jeremia virket aktivt som profet i Juda-riket (Sørriket) i nesten 50 år. Fra 627 til 605 f.Kr var han i virksomhet mens Juda var truet av Assyria og Egypt. Fra 605 til 586 var riket truet av Babel, og Jeremia forkynte dom, til Jerusalem falt i ca 586. Fra 586 til 580 profeterte han i Jerusalem mens byen var beleiret av babylonerne. Jeremia er den av de gammeltestamentlige profetene vi vet mest om. Boken røper en del av av både livet og personligheten til Jeremia.

Nøkkelord og stikkord i Jeremia

Dom. Erobring. Falske profeter. Eksil. Fremtid. Håp. Ny pakt.

Spørsmål til samtale eller ettertanke

Jeremia profeterte på en måte som ikke falt i smak hos de fleste rundt ham, og han måtte lide mye. Folk reagerte på det han sa. Hvor viktig er det å være godt likt?

Jeremia i Det nye testamente

Det meste av det Jeremia profeterer har en nær horisont. Det er dagsaktuelle analyser av samtiden og omverdenen og advarsler mot menneskene som befolker det samme området som profeten selv lever i. Men Jeremia peker også videre, med noen av de mest håpefulle spådommene om at Gud en gang skal fornye pakten med folket sitt (særlig 31,31-34). Boken siteres også mange steder i NT, f eks: Mark 8,18; Matt 11,29; Matt 21,13; Mark 11,17; Luk 19,46; 1 Kor 1,31; 2 Kor 10,17; Åp 15,3-4; Apg 15,16; Rom 14,11; Rom 11,26; Heb 8,8-12; Heb 10,16-17 og det kanskje mest kjente: forutsigelsen av mordene på guttebarn i Betlehem rundt Jesu fødsel, Matt 2,18.

Ord å ta med

«For jeg vet hvilke tanker jeg har med dere, sier Herren, fredstanker og ikke ulykkestanker. Jeg vil gi dere fremtid og håp.»

(29,11)

Jeremia

Boken oppsummert

Jeremia er som et øyenvitne som rapporterer fra Jerusalems undergang over tid. Selv bruker han livet på å varsle og advare om farene. Han fremstår som en meget menneskelig profet, ettersom boken lar oss få vite ganske mye om ham. Det begynner med hvordan han opplever sitt livskall og hvordan han tviler på seg selv og oppgaven. Det blir ikke enklere etter hvert, og han må tåle motstand og fengsling og ensomhet – og eksil i Egypt. Han får svi på grunn av sin kritikk av folks hykleri og utroskap overfor Gud.

Gjennom et halvt århundre profeterer han mot hele fem ulike konger i Juda, fra den gode Josjia, til de kommende kongene, som leder folket inn i undergangen.

Noen av profetiene hans er profetiske handlinger, som å grave ned et belte langt, langt øst, ved Eufrat, og la det råtne. Han knuser krukker han har kjøpt og går med et åk på skuldrene, for å spå fangenskapet. Han fikk ikke lov til å gifte seg eller få barn – dette er også en profeti, fordi de bare ville omkommet i krig eller sult. Han forutsier 70 års fangenskap for folket, og han går i strupen på «falske profeter», som forkynner fred, selv om det ikke er noen fred. På den annen side forkynner han også gjenreisning og et nytt liv, en ny pakt som er skrevet i folks hjerter. Som kristne hører vi Jesus og Den hellige Ånd i Jeremias profetier. Han skriver også brev til sine landsmenn i babylonsk fangenskap, om framtid og håp (29,11).

Jeremia er tema for gudstjenesten søndag 12. juni.